

	Стандарт закладу вищої освіти		СТВНЗ 107.1-01:2025	
	Організація фізичного виховання і масового спорту здобувачів вищої освіти у ХНАДУ		Сторінка 1	Сторінок 8
			Актуалізація: 2025-07-04	

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Вченої ради ХНАДУ
Протокол від 04 липня 2025 року № 77/25

Введено в дію
наказом по ХНАДУ
від 07 липня 2025 р. № 112

**ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І МАСОВОГО
СПОРТУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ХАРКІВСЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНЬОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ**

СТВНЗ 107.1-01:2025

Харків
ХНАДУ
2025

	Стандарт закладу вищої освіти		СТВНЗ 107.1-01:2025	
	Організація фізичного виховання і масового спорту здобувачів вищої освіти у ХНАДУ		Сторінка 2	Сторінок 8
			Актуалізація: 2025-07-04	

ПЕРЕДМОВА

1 ПІДРОЗДІЛИ-РОЗРОБНИКИ: кафедра фізичного виховання та спорту

РОЗРОБНИКИ:

Перший проректор з НПР

Анжеліка БАТРАКОВА

Завідувач кафедри фізичного виховання і спорту

Микола КУРИЛКО

Начальник навчального відділу

Олександр ДОГАДАЙЛО

Керівник відділу акредитації, стандартизації та якості навчання

Оксана ПАНКОВА

2 ЗАТВЕРДЖЕНИЙ рішенням Вченої ради ХНАДУ від 04 липня 2025 року

Введений в дію наказом по ХНАДУ від 07 липня 2025 р. № 112

3 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

4 Відповідальність за зміст, своєчасну перевірку та актуалізацію цього стандарту несе завідувач кафедри фізичного виховання та спорту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету;

5 Періодичність перевірки – один раз на рік та у разі зміни законодавства.

© Це положення закладу не може бути повністю або частково відтворений, тиражований і розповсюджений без дозволу адміністрації ХНАДУ

	Стандарт закладу вищої освіти	СТВНЗ 107.1-01:2025	
	Організація фізичного виховання і масового спорту здобувачів вищої освіти у ХНАДУ	Сторінка 3	Сторінок 8
		Актуалізація: 2025-07-04	

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І МАСОВОГО СПОРТУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНЬОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Чинний від 2025-07-07

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей Стандарт визначає мету, основні завдання, принципи та механізми фізичного виховання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, діяльності спортивних секцій для здобувачів вищої освіти, а також організації та проведення заходів фізкультурно-оздоровчого та спортивного спрямування.

1.2 Дія цього Стандарту поширюється на всіх учасників освітнього процесу у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті.

1.3 Цей Стандарт застосовується у частині, що не суперечить положенням Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», нормативно-правовим актам МОН України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та інших уповноважених державних органів, Статуту ХНАДУ, іншим внутрішнім нормативним документам.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

2.1 Це Положення розроблено відповідно до таких нормативних документів:

Закону України «Про освіту» від 05.09.2017р. №2145-У111 (зі змінами);

Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. №1556-УІІ (зі змінами);

Закону України «Про фізичну культуру і спорт» від 24 грудня 1993 року № 3808-ІІІ (зі змінами);

Указу Президента України «Про пріоритети розвитку фізичної культури і спорту в Україні» 21 липня 2008 року N 640/2008 (зі змінами);

Постанови Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2020 р. № 1089 «Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року» (зі змінами);

Постанова Верховної Ради України «Про забезпечення сталого розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади» 1695-VIII від 19.10.2016 р.

Лист МОН № 1/9-454 від 25.09.2015, «Щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах»

3 ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ ТА СКОРОЧЕННЯ

3.1 У цьому Положенні використано основні терміни і поняття у таких значеннях:

– *здоров'язбережувальна компетентність* – характеризує рівень знань, умінь та навичок щодо здоров'язбереження, аналіз результатів цієї діяльності, ведення та оцінку власного здорового способу життя;

	Стандарт закладу вищої освіти		СТБНЗ 107.1-01:2025	
	Організація фізичного виховання і масового спорту здобувачів вищої освіти у ХНАДУ		Сторінка 4	Сторінок 8
			Актуалізація: 2025-07-04	

– *масовий спорт* – система організації та проведення спортивних заходів (змагань, розваг, ігор тощо) з масових видів рухової активності, засіб фізичного виховання;

– *рухова активність* – складається із суми рухів, які людина виконує у процесі життєдіяльності. Розрізняють звичну і спеціально організовану рухову активність. До звичної рухової активності, згідно з визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я, відносять види рухів, спрямовані на задоволення природних потреб людини (сон, особисту гігієну, прийом їжі, зусилля, витрачені на її приготування, придбання продуктів)., а також навчальну та виробничу діяльність. Спеціально організована м'язова діяльність (фізкультурна активність) включає різні форми занять фізичними вправами, активні пересування до закладу навчання та додому;

– *спортивна команда* – група спортсменів з числа здобувачів, які об'єднані для спільних виступів або тренувань у певному виді спорту;

– *спортивна секція* – форма організації спортивної роботи в Університеті, яка забезпечує оволодіння системою практичних умінь і навичок, розвиток рухових якостей, вдосконалення техніко-тактичної майстерності здобувачів у певному виді спорту;

– *спортивно-масові заходи* – організовані зібрання, які включають різноманітні форми фізичної активності та змагань, що залучають велику кількість учасників та глядачів. Мета спортивно-масових заходів полягає у популяризації здорового способу життя, підвищенні фізичної активності здобувачів освіти та працівників Університету;

– *тренування* – спеціалізований напрям процесу фізичного виховання в окремому виді спорту;

– *фізична підготовка* – спеціалізований процес фізичного виховання, спрямований на формування рухових навичок, розвиток фізичних здібностей (якостей) відповідно до вирішення конкретних завдань, необхідних для забезпечення гармонійного фізичного розвитку (загальної фізичної підготовки);

– *фізичне виховання* – складова освіти і виховання, педагогічний, навчально-виховний процес, спрямований на оволодіння знаннями, уміннями й навичками щодо управління фізичним розвитком людини різновидами рухової активності, з метою навчання і виховання особистості в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточення;

– *фізичний розвиток* – складова життєдіяльності людини, зміна природних властивостей її організму впродовж життя, що виявляється у вигляді показників функціональних та морфологічних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей, працездатності, темпів старіння організму, термінів тривалості життя.

3.2 Скорочення

Університет – Харківський національний автомобільно-дорожній університет.

	Стандарт закладу вищої освіти		СТВНЗ 107.1-01:2025	
	Організація фізичного виховання і масового спорту здобувачів вищої освіти у ХНАДУ		Сторінка 5	Сторінок 8
			Актуалізація: 2025-07-04	

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Метою фізичного виховання і масового спорту в Університеті є:

- використання різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
 - формування у учасників освітнього процесу здоров'язбережувальної компетентності як основи їх повноцінної, гармонійної та безпечної життєдіяльності, застосування набутих здібностей впродовж життя в особистій, навчальній та професійній діяльності;
 - забезпечення у учасників освітнього процесу належного рівня рухової активності, розвитку функціональних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей та працездатності;
- підготовка та участі учасників освітнього процесу в змаганнях міського, всеукраїнського та міжнародного рівнів.

4.2 Фізичне виховання і масовий спорт в Університеті мають забезпечити формування у здобувачів освіти потреби в дотриманні здорового способу життя, удосконалення фізичного розвитку та формування готовності до ефективної професійної діяльності, профілактики різних захворювань, підвищення стресостійкості та зниження ризиків асоціальної поведінки.

4.3 Для мотивації до активної участі здобувачів у навчально-виховному процесі з фізичного вдосконалення в спортивно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходах кафедри фізичного виховання і спорту створено умови для вибору здобувачами виду рухової активності для навчання та участі за інтересами в спортивно-масових заходах Університету;

4.4. Відповідно до чинних нормативно-правових актів та наказів МОН України у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті як базова модель фізичного виховання використовується:

– Секційна модель – створення широкої мережі як спеціалізованих спортивних, так і загальнооздоровчих секцій, гуртків, клубів, які працюють за фіксованим розкладом у вільний від основних навчальних занять час (наприклад, у другу зміну для здобувачів, які мають навчальні заняття в першій половині дня).

– Професійно орієнтована модель – розроблення низки комплексних програм з фізичного виховання, які прямо орієнтовані на особливості майбутньої професії. Альтернативними варіантами відвідування таких програм можуть бути суто спортивні секції, військово-прикладні секції (з орієнтуванням як юнаків, так і дівчат на досягнення вимог до вступу на програми військової підготовки), військово-медична підготовка з елементами загально-фізичної підготовки.

– Індивідуальна модель – закріплення за кожним студентом працівника кафедри фізичного виховання і спорту, який виконує роль тьютора з питань оздоровлення та фізичного розвитку, рекомендує певні види фізичної активності (як організовані, так і самостійні), розробляє індивідуальну програму фізичного розвитку, у т. ч. спортивні та оздоровчі секції, гуртки, клуби, або лекторії зі збереження здоров'я, планування родини тощо.

	Стандарт закладу вищої освіти		СТВНЗ 107.1-01:2025	
	Організація фізичного виховання і масового спорту здобувачів вищої освіти у ХНАДУ		Сторінка 6	Сторінок 8
			Актуалізація: 2025-07-04	

4.5. Заняття у секціях з фізичного виховання здійснюються відповідно до робочої програми та включають проведення контролю показників фізичного стану здобувачів.

5 МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА МАСОВОГО СПОРТУ В УНІВЕРСИТЕТІ

5.1 Організація навчально-виховного процесу з фізичного виховання та масового спорту в Університеті здійснюється на таких засадах:

5.1.1 загальнодержавні засади:

- визнання фізичної культури як важливого чинника всебічного розвитку особистості та формування здорового способу життя;
- визнання спорту як важливого чинника досягнення фізичної та духовної досконалості людини, формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного міжнародного іміджу держави;
- створення безпечних умов для життя та здоров'я осіб, які займаються фізичною культурою і спортом;
- утвердження етичних та моральних цінностей фізичної культури і спорту;
- забезпечення різноманітності, високої якості та доступності фізкультурно-спортивних послуг для громадян;
- забезпечення належних умов для підтримки та розвитку напрямів фізичної культури і спорту;
- орієнтування на сучасні міжнародні стандарти у сфері фізичної культури і спорту, поєднання вітчизняних традицій і досягнень із світовим досвідом у цій сфері.

5.1.2 засади формування масової культури та спорту у студентському середовищі:

- формування у студентської молоді основ теоретичних знань, практичних і методичних умінь та навичок з фізичного виховання, фізичної реабілітації, масового спорту як компонентів їх повноцінної, гармонійної та безпечної життєдіяльності;
- набуття студентською молоддю досвіду в застосуванні цінностей здорового способу життя в особистій, навчальній та професійній діяльності, в побуті і в сім'ї;
- створення умов для підтримання належного рівня фізичного стану студентської молоді, зокрема показників здоров'я, фізичної працездатності та рухової підготовленості;
- сприяння розвитку професійних, світоглядних та громадянських якостей здобувачів;
- створення належних умов для підготовки та участі здобувачів у різноманітних спортивно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходах.
- орієнтація на багатоукладність, що передбачає створення в Університеті умов для широкого вибору здобувачами засобів фізичного виховання та спорту, які відповідали б їх запитам, інтересам, стану здоров'я, руховій підготовленості,

	Стандарт закладу вищої освіти		СТБНЗ 107.1-01:2025	
	Організація фізичного виховання і масового спорту здобувачів вищої освіти у ХНАДУ		Сторінка 7	Сторінок 8
			Актуалізація: 2025-07-04	

спортивній кваліфікації, а також забезпечення диференціації та індивідуалізації навчально-виховного процесу з фізичного виховання;

5.2 Система організації фізичного виховання і масового спорту в Університеті передбачає:

- організацію та проведення загальних занять з фізичного виховання;
- організацію роботи секцій за видами спорту;

6 ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СПОРТИВНИХ СЕКЦІЙ ТА МАСОВОГО СПОРТУ В УНІВЕРСИТЕТІ

6.1 Секційні заняття в Університеті проводяться в спортивних секціях, які працюють за фіксованим розкладом у поза навчальний час.

6.2 При формуванні секцій враховуються: спортивні інтереси здобувачів, їх стан здоров'я та спортивна кваліфікація, наявна спортивно-матеріальна база, кваліфікація викладачів.

6.3 Метою роботи спортивних секцій в Університеті є забезпечення потреб здобувачів вищої освіти у підтриманні належного рівня рухової активності, розвитку фізичних здібностей, підвищення спортивної майстерності з обраних видів спорту.

6.4 Організація роботи спортивних секцій для здобувачів вищої освіти відбувається на базі спортивних приміщень, майданчиків, обладнання Університету.

6.5 Створення спортивних секцій та покладання обов'язків керівників спортивних секцій в Університеті відбувається відповідно до розпорядження завідувача кафедри фізичного виховання і спорту.

6.6 Розклад занять в межах спортивних секцій Університету планується навчальним відділом, виходячи з кількості здобувачів першого рівня вищої освіти та штатного розкладу кафедри фізичного виховання і спорту.

6.7 На керівника спортивної секції покладаються такі функції:

- забезпечення навчально-тренувального процесу відповідно до затвердженого графіку;
- забезпечення участі та супровід спортсменів з числа здобувачів освіти у змаганнях;
- несуть відповідальність за збереження життя та здоров'я здобувачів освіти під час проведення тренувань в межах роботи секції;
- несуть матеріальну відповідальність за інвентар та обладнання, закріплене за кафедрою фізичного виховання і спорту;
- ведуть обліково-звітну документацію щодо діяльності спортивної секції.

6.8 Керівник спортивної секції розробляє програму роботи спортивної секції, яка погоджується на засіданні кафедри фізичного виховання і спорту та затверджується деканом факультету управління і бізнесу.

6.9 На базі спортивних секцій розпорядженням проректора з НПР, відповідальним за організацію освітнього процесу, може створюватися спортивна команда, яка представляє Університет на міських, всеукраїнських та міжнародних змаганнях. При створенні команди визначається її матеріально-технічне, фінансове

	Стандарт закладу вищої освіти		СТВНЗ 107.1-01:2025	
	Організація фізичного виховання і масового спорту здобувачів вищої освіти у ХНАДУ		Сторінка 8	Сторінок 8
			Актуалізація: 2025-07-04	

та організаційне забезпечення.

6.10 Контроль за роботою секцій, здійснює завідувач кафедри фізичного виховання і спорту

7 МОТИВАЦІЯ ДО ВИКОРИСТОВУВАННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ

7.1 Залучення здобувачів вищої освіти до активної участі у роботі спортивних секцій та участі у спортивних заходах здійснюється шляхом:

- створення умов для вибору здобувачами виду рухової активності для навчання та участі в спортивних заходах за інтересами;
- підтримка участі здобувачів вищої освіти у спортивних змаганнях різного рівня з боку ради студентського самоврядування Університету, факультету;
- висвітлення спортивних досягнень здобувачів вищої освіти на інформаційних ресурсах Університету.

7.2 Залучення науково-педагогічних працівників до активної участі у роботі спортивних секцій та участі у спортивних заходах здійснюється шляхом:

- висвітлення спортивних досягнень науково-педагогічних працівників на інформаційних ресурсах Університету;
- встановлення балів у межах рейтингу науково-педагогічних / педагогічних працівників;
- заохочення учасників спортивно-масових заходів Університету відзнаками, грамотами та дипломами різного ґатунку;
- матеріальне заохочення у вигляді премії, встановлення надбавки до заробітної плати тощо (для керівників спортивних секцій тощо).

7.3 Здобувачі вищої освіти які мають спортивну кваліфікацію та поєднують навчання в Університеті зі спортивною кар'єрою мають право на оформлення індивідуального графіку навчання.